Թիւ. ՏԱՐԻ ԹՒԼ 274 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 23 / 4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1897 — 8 ՀԷՄԱԶԻՒԼՀԱԹԸՐ 1315 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

غزتهخانهسی ادارهسی (ماسیس) ...

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրուծիւն պէտք է ուղղել Զուրնալ Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Նորատունկեան խան
Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար				5
» »				40
Դուառներու »	Տարեկան	»	»	1 0
» »	Վեցամսեայ	»	»	50
» »	Եռամսեայ	»	»	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	Ֆրանք		25
Ռուսիոյ »	»	Ռուբլի		10

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կընդունի. 115 զրուշի փուլը 100 զրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍՈՒԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՀԵՏԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կինը՝ մանաւանդ հայ կինը՝ իբրեւ սպասուհի դործածուելով ոչ միայն ցեղային ազնուութեան կուսանք ծանր հարուած մը, այլ նաեւ երբեմն առողջ սերունդը կալլասելի, իր մէջ փոխանցուելով միքրոպները զանազան ախտերու սրոնցմով սուղ ժամանակի մէջ կը վարակուի սպասուհին։ Մոլութիւնները մեր մէջ կը հինցնենք առանց կարեւորութիւն տալու եղած յորդորներուն և դրուած պատճառաբանութիւններուն, և երբ իրականութեան առջեւ դտնուինք օր մը, կապշինք կը հիանանք և կսկսինք աղբիւրը փնտռել այն անկանոնութիւններուն։ Աղէկ չէ՞ որ մեզ դէպի չարիք մը առաջնորդող ունակութիւնը կանուխէն խեղդենք, չորցնենք անոր արմատը, ազատ մնալու համար անխուսափելի հետեւութիւններէն։ Երկու ահագին խնդիրներ կան, իմ կարծիքով, որոնք պէտք է ամեն ժամանակ աչքի դրաւեն մեր ուշադրութիւնը ամենամեծ ատիճանով.—Կրթական և կանացի խնդիրներն են անոնք։ Ուժով դատարակութեան մը պէտք ունինք. ինքնատիպ կրթութիւն մը, նկարագիր պահող ուսուցում մը, մեր բնատուր ձիրքերը արժեցնելու պատրաստականութիւն մը ամեն ժամանակ աչքի պէտք է տոգորեն մեզ։ Մեր կինը՝ հայ կինը մտքով ու մարմնով առողջ պահելու անհրաժեշտ ղդուշութիւն մը, հայ կինը ընկերական անաւսուծեան դլխաւոր ուժը համարելու բնազդական զդացումը ամեն ժամանակ աչքի պէտք է տոգորեն մեզ։ Բայց այս երկու էական կէտերուն մէջ կը կասաբա՞նք մեր պարտաւորութիւնը,—Ձեր իղձին հարցուցէք, ո՛վ դուք, որ ընկերական հարցերէն կը հետաքրքրուիք, և որոնց մէջ նկարագրի կորովը տակաւին չէ դադրած դոյութիւն ունենալէ։ Ճշմարիտ կրթութիւնը և առողջ սերունդը ասոնց զրոյ ոչ պայմաններ են մեր դոյութեան։ Այս սահմանները ո՞ր ատիճան խուզարկած ենք, հետաքննութեան այս դաշտերը ի՞նչ չափով շահագործած ենք.—Ձեր միջավայրին հարցուցէք, ո՛վ դուք, որ ներկայ դաստիարակութեան կերպը ուսումնասիրած և որոշ խորհուրդներ կազմած էք կեանքի նպատակներուն համար։ Ցեղի մը ազնուացումը կախում ունի իրագործուելէն այն պայմաններուն, որոնց մէջ կը դտնուին արդէն ինքնին կրթութիւնն ու կինը։ Դաստիարակուած և անխախտաւոր ցեղ մը ամեն բարիքներէ դերազանց եւ ամեն չարիքներու տակացու է։ Եթէ այս կէտը ըմբռնած ըլլայինք, մեր տուներուն մէջ չպիտի վատթարացնէինք կանացի ուժը, հայ կիները չպիտի վարակէինք փտախտի, ծիւրախտի, հիւծախտի, ամրութեան, այլասերումի դաշնակի մանրաճճիներով։ Եթէ կամք ունենայինք ընկերական խնդիրը ամենանուաղ չափով ուսումնասիրելու, պիտի փոխայինք կանացի կենսական հարցը մեր հետաքրքրութեան առաջին առարկան ընել, չպիտի վարանէինք մարդասիրական նպատակներով անարդ ծառայութենէ մը ազատադրել մեր սպասաւոր կիները։

Գիւղերուն յարաբերական ազքատութիւնը, բարեկեցիկ վիճակի մը իտէալը երբեմն իրենց բնակարաններէն կը խլեն խեղճ կիները՝ Պոլիս տեղափոխելու և ծառայութիւն ծախելու համար. յաճախ նաեւ այլոք՝ որոնց մէջ պատիւը չատ զօրաւոր ղդացումը չէ, այլոք՝ որոնք կեանքը կըմբռնեն լոկ նիւթապէս արտադրիչ մը, թողլ կուսան որ իրենց ծոցի սիրականները օտարութեան դիրկ նետուին, առանց ղդուշանալու այն չարիքէն՝ որ օտարութիւնը կունայ անհրաժեշտաբար իր հետեւէն բերելլ։ Բուն ազքատութեան պատճառաւ եղած չարիքը կարելի է տեղին վրայ դարմանել. պէտք է դիւղերուն (կը հասկնամ այն դիւղերուն՝ որոնց մէջ կառնուի սպասուհիներու ըստուար թիւը) ազդային խորհուրդները միջոցներ ստեղծեն սպասուհիներու դաղթականութիւնը արդիլելու համար. քիչ մը դրամական նպաստ՝ շարաթական ճշդապահութեամբ մը վճարուելով՝ եւ բարոյական յորդորներու քիչ մը խիստ միջոցը չափով մը կրնան սանձ դնել իրենց տունն ու տեղը ձգող և հարուստներու տունները դեղերող դեղացի կիներուն։ Իսկ անպատիւ այրերու կողմէ եղած թոյլատրութիւնը ինքնին կանոնաւորութեան, եթէ հետդհետէ կրթութիւնը մուտ գործէ մեր ամեն կարդի խաւերուն մէջ։ Քանի մը սպասուհիներ 10—20 տարի իրենց տեղերէն հեռանալով, հաղիւ կրնան 40—50 ոսկիներու ծրարիկ մը շինել և իրենց տեղերը վերադառնալ. ի՞նչ ամօթ բան, այդքան տարիներ իրենները անխնամ թողուլ և ծաղրելի դումարի մը համար հոգիով ու մարմնով կորսուիլ- այս խայտառակութիւնը անուն չունի ոևէ լեզուի մէջ։ Անոր համար կը կրկնենք մեր երեկի դիտողութիւնը թէ հարուստները պատասխանատու են խղճի և ընտանիքի առջեւ այս եղած չարիքին։ Հայ կիները՝ որ ունեւոր են՝ պէտք է իրենք աշխատին իրենց ուղղակի նմանները փրկելու այս ամօթէն, և այս բանը պէտք է ընեն, եթէ ոչ ուրիշ պատճառով, գոնէ իրենց պատկառանքը և ամօթխածութիւնը պարտկելու համար։ Եթէ այդ սպասուհիները իրենք միայն վարակուէին չարիքով, պիտի ըսէինք—հոգ չէ. բայց տե՛ս որ մեծաքանակ կը տանին անկէց իրենց դեղերը. իրենց տուները։ Եւ ինչպէս կրսէ մնասկայ դիւղի մը ուշիմ աւագերէցը, հիւծախտին առաջին միքրոպը մեր դիւղին մէջ բերած է Պոլսէն վերադարձող առաջին սպասուհին։

Շատ երկար տարիներէ ի վեր արդէն կը դրուի այս նիւթին վրայ. դրուելը բան մը կարժէ՞, երբ մեր ականջները դոցենք և աչքերը կապենք. դործադրութիւնը կամքով կըլլայ, ահա այդ կամքն է որ կը պակսի մեր մէջ։ Պոլսոյ մնասկայ թեմերը, Իզմիր, Պարտիզակ, Ատաբազար, Թէքիրտաղ ևն. կը հայթայթեն պատկառելի թիւ մը սպասուհիներու, զոր կրնանք կին-այրեր կոչել իրենց կատարած դործերէն դատելով. այդ քաղաքները ի՞նչ կընեն սպասուհիական հոսանքը արդիլելու համար, բարենպատակ ո՞ր ընկերութիւնը կայ իրենց քաղաքները այդ տեսակ մը համաճարակէն փրկելու համար. մասնաւոր անպատուութենէն մաս մ՚ալ իրենց կը վերաբերի. կղզա՞ն այս ամօթը.—Մենք կը կարծենք թէ կըզդան, վասն զի պատիւը երբեմն շատ զօրաւոր ձայներով կը խօսի մեր դիւղացիներուն մէջ։

ՄԵՐ ՊԱՆԴՈՒԽՏՆԵՐԸ

(Վաշխառու-Ը	եան զոհերը)

Է.

Այսօր Իզմիրի և շրջակայից մէջ ասատանդական կեանքի ամենադաւն կացութեան ներքեւ դտնուող հարիւրաւոր պանդուխտները տոկումներով կոպրան իրենց հիւծեալ կեանքի վերջին օրերը երբ կը տեսնեն ծայրի երեսաարդութեան դէմ, կորաքամակ վտիտ ծերութիւնը անմիւ չարչարանքներով շրջապատած է դիմենք։ Տասնեակ տարիներով պանդխտութեան մշուղ հողին վրայ կը կարդան ամեն օր իրենց սիրելիներու թուղթերն ու բարեւները, օգնելու համար դրամ չունին. չորս կողմ կը դառնան բաղդեր որոնելու, բայց դարձեալ յուսաբեկ ու լքեալ ձեռքը ծոցին մէջ դրած կը դառնան Իզմիր խաներու մէկ անկիւնի մէջ քանի մը օրեր ալ անցընելու։ Բարդուած մուրհակներու և պարտքերու տակ ճնշեալ անկարող կը գտնուին դէթ իրենց տունները վերադառնալու համար նալուս մը ձեռք բերել։ Թէև խեղճուկ պանդուխտներէն քանի մը բաղդաւորներ յաջողած են այլ և այլ ծառայութեան ու աշխատութեան մէջ մտնելով իրենց դաւակներուն օրական կոր մը չոր հացի ըստակը վաստկիլ։ բայց անոնք ալ տանջանքի մէջ օրօրուելով իրենց պրկուած կեանքի յետին մրուրը կը քամեն, վասն զի փոլոսաճի վաշխառուն ամիսոյ դիշեր ժայռերու վրայ հսկող հրէշի մը պէս անկուած կը մնայ այն պանդուխտներու դլխուն վրայ՝ որոնք քիչ շատ դործ մը ունին, և ամեն անդամ իր երկար բարակ դրութիւններով կը տեղեկագրէ ի հայրենիք իրեն դործակալութեան սենեկին թէ իրենց սովորական զահերէն որո՞նք են աշխատողներն ու պարապները և թէ պէտք է ընդ-փոյթ վաշխառութեան դանակին առէև քաշել դիրուկ ճենճերատները։ Մշոյ Դաշտի աշնանային կալ ու կուտը աւարտելու մօտ էր, Ն... դիւղի ծերուկ Մուխտի Ցակոբը իր ժրաջան հարս Սալվինի աջակցութեամբ կալ ու կուտէ գործը լմնցուցած տուն վերադարձաւ, սեմիքին առջև քարի մը վրայ կրմնելով չպուխը փչեց մաքրեց ու Գլաղամ գիւղի անուանի ծխախոտին չպուխը լեցնելով հանեց դրպանէն արեթ ու կայծքարը կայծհանի հետ, մէկ երկու հարուածներէ ետքը արեթը կը վառեր. դրաւ չպուխին վրայ երկար մտածումներով օղա՞կ օղա՞կ ծուխը օդի մէջ տալով, այն կողմէն կը հասնէր Սալվին դրացի տունէն կապ մը կրակ ածիւղի (1) վրայ դրած կը բերէր, ու ձեռքերով նշանացի ձեւերով (2) ներողութիւն կը խնդրէր իրեն կեսրայր հայրիկն, հասկցնելով միանդամայն թէ այդ օր կալի հետ շատ զբաղած ըլլալով միջոց չէր ունեցեր թոնիրը վառել ամենօրեայ սովորութեան պէս։ Ծերունի Ցակոբը բարի և ալեզարդ նահապետի մը կատարեալ տիպարով շնորհակալ եղաւ իրեն սիրելի հարս Սալվինն, դովեց անոր տասնամեայ հարսնութեան ճշմարիտ համեստութիւնները. «Դուն, ըսաւ, հօր որդի ես, հալալզատա ես, Ադամական Դրախտի Սալվի ծառերուց ես բուսեր իմ աչքի լոյս Սալվին, Աստուած իմ հոգին չառնէ այս տարի քու սիրելի Կարօն պիտի բերել տամ խորպաթէն, տեսնամ զձեզի երկուսդ խնդաք իրարու երեսին, ձեր տան տորուան կարօտն առնեք իրարուց ու Աստուած իմ հոգին թողառնէ»։ Մինչ ծերունին սրտի խորերէն յուսալ կը խօսէր մորմոքներու տակ, Սալվին դրան եռաւ, մէկ անկիւն կանգնած լռելեայն կը թափէր մարդարտեայ չիմեր իր դոհար աչքերէն, Կարօին կարօտը կը կարկամեցնէր Սալվինի սրտին սարսուռները։ Սալվինի կիսուրը, յիսուն տարեկան պառաւ Զմրութ, ոչխար կիմելէն գեղ կը վերադառնար, կալը աչքէ անցուց, ամեն բան աւարտած էր, աւել ու ցախաւելն անդամ տարուած էր տուն. մտովի կուբախանար իր հարսի փութաջան աշխատութեան վրայ և քայլերը փութացուց տուն հասնելով իր պաշտօնը յանձնել Սալվինի, կալը աւարտած էր, այլ եւ Սալվին էր ձեւունէի տան բերաւորը (3)։ ԴՍՐԵԳԻՆ

ԴԵՂՆԱԾ ԷՋԵՐ

Յաւ Ա. Արբերեան

Ա.

Վշտերու մէջ ծնաւ ան. վիշտ ծծեց իր մօրը ստինքէն և վիշտ մէն ալ ինք եղաւ։

Իր ծննդեանէն քանի մը շաբաթ առաջ մեռած էր հայրը. դեղին որդ մը ծակած, ծակծկած և կրծած էր բոլորովին անոր փափուկ թոքերը, հալած էր ան, հատած ծաղկի մը պէս։ Անոր հոդակոյտը, գերեզմանի ցիրուցան չիրիմներուն մէջ, դեղնած խոտերու տակ ծածկուած, իր անհուն վիշտը կը հեւար։ Դիզին փոսախտը՝ հո՛ն, անոր չիրմին վրայ ծլող ու փիթաղ չքնաղ ծաղիկներն ալ վարակած էր, թունաւորած էր անոնց ճերմակ սիրունը, և հիմա՝ ան սիրուն, այլ մահաբուրուր ծաղիկներն ալ, հիւանդոտ աչունը կ՚երդեն։

Շատ չանցաւ։ Տղին ծննդեանէն քանի մը տարի վերջ մայրն ալ թաղեցին։ Ան ալ սլակուած էր մահարոյր ցաւէն. և արդէն ճշմարիտ ժառանգորդ մը՝ ալ ինք ունէր՝ իր սրտին հատորը. որդին։ Սարսափելի ուրուականը անոր նորակազմ ծոցին մէջ ալ շնչած էր ուռ գիշերին մէջ. ան՝ որդին՝ ոտքի վրայ մաշել, հատ՝ իլ սկսած էր արդէն։

Հիմա՝, անոնք երկուքն ալ, այր և կին, դալկադէմ լուսնկային տակ իրենց ցուրտ շիրիմ-անկողիններուն մէջ լռիկ ու մնջիկ դեղին մահը կը հեգնեն։

Խե՜ղճ հոգիներ...

Մարե՜ցան։

Մարեցան ու դեռ երիտասարդ։

Բ.

Հայր և մայր չկան այլ ուռ, մեռած էին անոնք, ու որդին՝ անմեղ էակը՝ գլխիկոր մնաց. իր արմատը չորցած էր, և ինք իր նիհար ցողունին վրայ ծռած խամրիլ սկսած էր։

Խե՜ղճ տղայ, կեանքը կանուխէն ծանրացաւ իր մաքին, սրտին և հոգիին վրայ. կանուխէն զդաց իր մեծ վիշտը և կանուխէն տառապեցաւ, օրօրանէն սկսեալ։

Մուրացիկ մըն էր ան, անհուն սիրոյ մուրացիկ մը. ամէն իրիկուն, միամիտ դերեզմանի ամայութեան մէջ, իր հօր և մօր ցուրտ չիրիմներուն վրայ ծլող, գունատ ծաղիկներուն մէջ, ընկղմանած, անոնց անուշիկ անունը կ՚արտասանէր, հա՛յր, մա՛յր կ՚աղաղակէր, սակայն արձագանքը՝ ան մեծ հեգնիչը, անդրադարձուելէն դուրս նետուող սեւ ուրուականի մը պէս՝ գերեզմանի դաղ և խեղդուկ մթնոլորտին մէջ երկարելով ու գալարելով տղան կը հեգնէր։ Դեղին մահն էր ան...։

Հա՛յր, մա՛յր կաղաղակէր. մայր կը փնտռէր իր այրած ու մրկած գրուխն անոր գով գրկին մէջ մարելու, իր անմեղ արցունքը անոր վարդ սրտին վրայ թափելու համար։

Ամ՚ս վշտի զաւակ։

Զը ժպտեցաւ երբէք։ Ամէն ինչ պաղ տեսաւ, մարդերն ալ պաղ երկինքն ալ պաղ։

Հաւաչ մըն էր ան, խեղդուկ հաւաչ մը իր նմաններուն մէջ, ողբ մը խուժանին մէջ և ողբ մըն ալ երկինքին առջեւ։

Օրը օրին կը հասնէր ան։ Կանցնէ՛ր ստուերի մը պէս։

Գ.

Դեռ պատանի, իր հատնումին, հարուածին մէջ, աղջկայ մը թրթռուն սիրտը գերաւած էր սիրուն, անուշ, բայց հոգոտոտ աղջկայ մը։ Հիմա՝, մոռցած էր ան իր առջի մեծ վիշտը։ Դեռափթիթ սիրոյ ներքեւ թաղուած էին իր անհուն կսկիծները։ Միայն զուարթ թիթեռնիկին համար կապրէր, անոր հետ քոյր, եղբայր ըլլալ, ահա՝ այս էր իր ամբողջ երազը, իր բոլոր ղդացումներն ու մտածումները ան քնքուշ էակին շուրջը կը դառնային, շարունակ տեսնել կուզէր ան։ Անոր հետ քով քովի նըստած անձայն և անշշուկ մարիկ ու մարմրիկ կըդար։

Ամեն օր ձիւն ձմեռ անոնց փողոցին կանցնէր դողալով, ու ան՝ աղջիկը՝ պատուհանէն զուարթ նայուածք մը, ժպիտ մը դուրս կը նետէր իր սիրական վարդակարօտ սոխակին։

Շատ անդամ առտուն կանուխ, դեռ մթնշաղ, ամպի փողոցի մը մէջ, նեղ անցքի մը վրայ իրարու կը հանդիպէին և անձայն կանցնէին, կանցնէին կսկարմիր եղած շիկնոտ փոդին պէս, յետոյ փողոցին բերանը երկուքն ալ, աղջիկն ու տղան, նստեւ կը դառնային ու կը ժպտէին իրարու։ Չէին կշտանար։

Տղան իր այս բոլոր հանդիպումներէն վերջ, խիղճն տուն կը վերադառնար, կը թռէր ու չէր դադրեր։ Հո՛ն, առանձին, չորս պատերուն մէջ մերկ տախտակամածին վրայ նստելով լայն շունչ մը կառնէր և թուղթի դեղնած պատառիկներու վրայ իր ղդացումներն ու ապաւորութիւնները կը մարմնացնէր։

Անմեղ հոգիներ։ Սիրեցէ՛ք։

Դ.

Շատ չտեւեց։ Աղջկան հայրը ամեն ինչ դուշակած էր և խստիւ ալ պատուիրած էր։ Աղջիկը պաղած էր ալ, իր առջի սէրը չէր մնացած։ Միշտ երես կը դարձնէր անկէ. ու ան՝ խարուած, լքուած ամենէն ալ, սկսաւ կամաց կամաց դերեզմանի ճամբան չտկել։ Տեղ մը չէր կարող երթալ, կը յոգնէր խիղճն, կը հեւար, կը հիւծէր, և շարունակ արիւն կը թքնէր։ Դեղին որդը լափած էր գրեթէ անոր շունչն ու հեւքը։ Չէր կարող խօսիլ ու չէր կարող գրել, գրեթէ կը զողդոջար թուղթին վրայ սեւ բիծեր և սեւ հետքեր միայն կը թողուր անոր ճակտին վրայ...։

Մեռած էին ա՛լ, իր ըվեներն ու երազները, մարած էին, ամենն ալ մարա՛ծ։

Իր սիրածոր բերնէն տխուր հեւք մը, ցաւի հծծիւն մը միայն դուրս կը նետուէր դողդոջալով։ Իր անհուն վիշտերէն պզտիկ երգեր յօրինած էր արդէն, թրուն և թռուցիկ, անոնց վրայ կը նայէր հիմա ու կապշէր, կը հեգնէր պարզապէս իր շունչն ու կեանքը։

Թշուա՜ռ հոգի, ամենն ալ սիրեց ու չը սիրուեցաւ, լացաւ ամենն ալ ու չլացին իր վրայ, մա՛ց, շարունակ մա՛ց, մինչեւ որ օր մըն ալ երկինքը, իր պարպո-հանին պակ Դեռաջ Գպոռ, բոլորովին չորցած...։

* * *

Անոր մահը կողբան հիմա, բայց չդիտեր ան, խաչեր ու պակներ անոր շիրմին դարձեր եղած են, սակայն չդար ան։ Անոր հոդակոյտին վերեւ՝ խուժանը՝ մարմարիոնէ մը կանգնած է, որուն ներքեւ չորցած է արդէն հէ՛ք տղան։ Շարունակ

(1) Թոնիրին հաց հանելու երկաթեայ դործիք մը։

(2) Տեղական սովորութիւնը կարդիկ հարսներուն երբէք չխօսիլ կեսրայրի և ընտանեկան պարագայից հետ, փոքրիկ տղոց հետ միայն կրնայ խօսիլ շատ դաղտուկն։

(3) Թերաւոր կրսուին դիւղին կես ժամ հեռու հողերու մակաղատեղին դացող կընիկներուն կամաղիկներուն, որոնք կամը չակած երեկոյեան լուսնեակին տուն կը դառնան օրորի երդերով։

ան կը կանչեն, սակայն չլսեր անգո՜ին։ Ամ, երիվնք, հատա՛ւ, հատաւ բոլորովին ամբողջ սերունդ մը, քաջքաջեցաւ, բնտանիք մը լուծուեցաւ դեղին հեղուկն մէջ։ Խե՛ղճ տղայ, ու ժառանգեց։ Ինչ կեանք է սա։ սիրէ, ու չիրուի՛ լ, սիրե՛լ ու մեռնի՛լ, մեռնի՛լ և սպա սիրուի՛լ, հանի՛լ և յետոյ փնտռուի՛լ։ Վա՜յ...։

Ամենա՞ սիրող հոգիներ։

Անոր յիշատակը տարիմ-մեռնիմներու մէջ կը թրթռայ հ՛մա։ Անցա՛ւ, եկաւ մէն էր ան, երազ մը են նոտ, ստուեր մը լոկ, բոլոր սիրողներն, կանչին ամենն ալ, սակայն...։

Հիմա ափ մը հող մնացած է կմախքտղէն, ստուեր մը լոկ դեղին ախտէն. վիշտ ու երգ։ ՌՈԶՄԷՐԻ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍԻՍՏՐԻԱ. — Հոկտ. 29ին աւստրեան խորհրդարանը Աւստրիոյ խորհրդարանական տարեգրութեանց մէջ աննախընթաց տեսարան մը ներկայացուց, շարունակաբար 33 ժամ նիստ ընելով, գերման կուսակցութեան սարսափելի ընդդիմութեամբը և խափանարար ընթացքովը։ Արհեստով փաստաբան Մ. Լէգէր, գերման երիտասարդ երեսփոխանը իրաւամբ արժանացաւ խօսելու միջանակին, գրեթէ 12 ժամ անընդհատ ճառ մարտանելով աւստրօ-հունգարական իրաւախոհութեան ծրագրին վրայ։ Իր պաշտօնակիցները շատ անգամ ողջունեցին դեռատի փաստաբանը երկարաձիգ ծափահարութեանց հրմիներով, և այսպէս զիրաց ուցին այս ճարտասանական հրաշալիքին կատարումը, որ լաւագոյն դատի մը արժանի էր։ Խորհրդարանին գեր-նախագահ Մ. Աբրահամովիչ այս յիշատակելի նստին նախագահեց իր ընկերին՝ Մ. Քրամարքշի օգնութեամբ, բայց չկրցաւ մեծամասնութեան մէկ անդամէն աւելի անձի մը խօսք տալ։ Խափանարար գերմանները միջոց անգամ չէին տար շունչ առնելու, եթէ իրենցմէ տարբեր մէկը խօսէր, կը դիմէին, կը բացագանչէին, կը հայհոյէին։ Գերման երեսփոխաններէն մին Մ. Վոլֆ, մեծ համբերման ջատագովը, խորհրդարանին սէջ պոռաց. «Աւելի ազէկ է որ խորհրդարանը կտոր կտոր ըլլայ, քան թէ իրաւախոհութիւնը քանդարկէ»։ Նոյն իսկ բոլոր գերման երեսփոխանները պահ մը նախագահին թիկնաթոռն վեր մագլցին, թշնամանեցին զայն և բռունցք ցուցին։

ՍԵՐԲԻԱ.—Ինչպէս կը յիշուի, Սերպիոյ եկեղեցական իշխանութիւնը չէր հաճած Միլան թագաւորին ամուսնալուծումը վաւերացնել։ Հիմա որ նախորդ թագաւորը Պէլգրատի մէջ ազդեցիկ դիրք մը չունի է, կը փափաքի կրօնական վաւերացում մը ձեռք ձգել իր աշխարհիկ ամուսնալուծման համար։ Կրսուի թէ Սերպիոյ մետրոպոլիտ Մրքայել, որ Խուսթիոյ մէջ գտնուող իր պաշտօնակից Սիթրամայէր եպիսկոպոսին հետ ճուկ-Սլաւ աշխարհին ազգային և կրօնական ամենամեծ հեղինակութեանց մին կը համարուի, դիմաւորութիւն ունի հրաժարելու, որպէսզի չվաւերացնէ Միլան թագաւորին և Նաթալի թագուհւոյն նոր ամուսնութիւնը, քանի որ 1893ին չեղեալ համարեց առաջին ամուսնութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Կայսրապաշտօնական ծանուցագիր մը կրսէ թէ Դաշնակցական ժողովը իր նիստերը վերսկսելով, զինուորական դատավարութեանց բարեփոխութեան ծրագիրը ի մասոյ պիտի քննուի։ Ուստի ստոյգ է որ նոյն ծրագիրը պիտի ենթարկուի Բայսթաղին։ — Վիլհելմ Բ. Հոհենլոհէ իշխանին հետ երկար տեսակցութիւն մը վերջ Լիպէնպէրկ գնաց Վիէննայի գերման դեսպան Էշլենպուրկ կոմսին հետ, որ կայսեր վրայ մեծ ազդեցութիւն ունի։ Ուրեմն այս զիզդզնացութեան միջոցին մեծ որոշումներ տալ կարելի չէ։ Բայց պէտք է ըսել թէ ակէց երեք տարի առաջ էր որ որոշուեցաւ նախարարապետ Քարլիվիին առկումը։

ԻՏԱԼԻԱ.—Կը ծանուցուի թէ Տր. Պէլժէ Վատիկանի մատենադարանին մէջ երեւան հանած է աչքի հիւանդութեանց վրայ Միքէլ Անճէլոսի ձեռքով խմբագրուած դեղագիրներու հաւաքածոյ մը։ Ցայտնի է թէ նշանաւոր արձանագործը գրեթէ կոյր էր երբ մեռաւ, և կենթադրուի թէ իր հիւանդութեան միջոցին գրի առաւ իր բժիշկներուն խրատները և հրահանգները։ Տր. Պէլժէ այս ձեռագիր վաւերագրերը հրատարակեց իրենց սկզբնական ձեւով, այսինքն խոսքերէն, քանի մը գերմաներէն ծանօթութիւններ աւելցնելով։

ՍՊԱՆԻԱ. — Վաշինկթընի սպանական դեսպան Մ. Տիբիի որ Լօմ Վէյլեր զորավարին հետեւելով հեռագիրն ընդունեց, զոր դեսպանը հաղորդեց Նէ-Եորք Հերալդի հրատարակութեան խնդրանքով. «Կառավարութեան կողմանէ արտօնուած եմ հերքելու սա զրոյցը թէ կամաւորները ազատ արձակուած են, և թէ Հաւանայի մէջ հակաերիկեան ցոյց մը պիտի ըլլայ։ Կազաչեմ որ այս զրպարտութիւնները հերքէք զոր Հաւանայի մէջ չինած են Սպանիոյ թշնամիները Միացեալ Նահանգները բնակող թշնամիներուն հետ։

ՌՈՒՍԻԱ.— Քրոնշդատի քաղաքապետութիւնը յառաջիկայ ձմրան եղանակին համար որոշեց ստոյգի վրայ չենել ելեկտրական լոգեկառք մը մէկ կողմէն Քրոնշդատի և Օրանինպօմի և միւս կողմէն Քրոնշդատի և Լիսի-Նոսի միջև։

ՖՐ. ՆՍԱ.—Նախարարաց ժողովը Մ. Ֆէլիքս Ֆոռի նախագահութեամբ գումարուելով զբաղեցաւ Արեւելքի գործոց և Նիկէրի խնդրին քննութեամբ։ Այս գլխաւոր զրաւումներէն զատ խորհրդակցեցաւ նաեւ խորհրդարանին ներկայացուելիք զանազան խնդիրներու մասին։ — Արտաքին գործոց նախարար Մ. Հանոթօ նախաձեռնեցաւ մը ընել ի պատիւ սպանական դեսպան Մանտաս դքսին, որ Բարիզէն պիտի մեկնի։ Հացկերոյթին ներկայ էին Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Իտալիոյ, Թուրքիոյ, Միացեալ Նահանգաց, Ռուսիոյ դեսպանները, պապական Նունցիան, ներքին գործոց նախարար Մ. Պարթու, ելմտից նախարար Մ. Բոշաի և ուրիշներ։

ԱՑՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՍՊԱՆԻԱ.— Կոլոմբոսի կոմս քանի մը օրէն պիտի այցելէ Ումպերթօ թագաւորին։ Երրեակ նեղակացութեան վարիչները—Վէհապետները և վարչապետները— կը ջանան կամ գլխենք մոցնող կապերը ամրապնդելու, կամ իրենց ժողովրդոց մտքին մէջ զօրացնելու իրենց յարաբերութեան գաղափարը։ Նորընտիր նախարար մը պարտաւոր է իր տիրոջ մեծ բարեկամներուն և սիրելի նեղակակիցներուն ներկայանալ։ Յունվարին մէջ արդէն Կոլոմբոսի կոմս Պերլին գնաց Պատուանշաններու ծոնին առթիւ։ Պէտք է որ մինչեւ այն պարտքը կատարէ Ումպերթօյի նկատմամբ, քանի որ մի քանի ծանօթ պարագաներ չեն ներեր որ Ֆրանսուա-Ժոզէֆ անձամբ տեսնուի Իտալիոյ Վեհապետին հետ։ Ահա բաւական փաստեր բացատրելու համար Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարին փոքրիկ ճամբորդութիւնը։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Նոյմ.—Պէլգրատ կը հեռագրեն Բոլգրէյէ Բորէ-Բոնդէէյի թէ նախարարապետ Մ. Վլատան Ճորճէվիչ հոկտ. 24ին շրջաբերական մը ուղղեց օտար երկիրներու մէջ Սերպիոյ բոլոր ներկայացուցիչներուն, յայտարարելով թէ Միլան թագաւոր բնաւ յարաբերութիւն ունեցած չէ գահէն փոփոխութեան մէջ, և թէ անբարութիւն է Միլան թագաւորին ներկայութիւնը կապացել Սերպիոյ արտաքին քաղաքականութեան կարգեցեալ փոփոխութեան հետ։ Այս քաղաքականութիւնը մի միայն պատասխանատու նախարարներուն գործն է, որ որոշած են սերպ քաղաքականութեան մը միայն հետեւիլ։ Դահլիճը փակ մեծ Պետութեան վրայ չկրնար կրթիլ (Աւստ. իսյ)։ Այլ պիտի ջանայ բարեկամական յարաբերութիւնները խնամել բոլոր պետութեանց հետ, պետական ելեւմուտքը հաւասարակշռել, և պիտի զգուշանայ բանակը, որպէս զի իր գոյութը կատարելու կարող ըլլայ։

—Կոլոմբոքի կոմս վաղը Կալիչայէն պիտի վերադառնայ։ Ամսոյ 5ին Մոնձա պիտի մեկնի։

—Կայսրը այսօր ժողովին նախագահեց։ Նախարարապետ Պատէնի կոմսը դիտաւորութիւն յայտնեց հրաժարական տալու, եթէ իրաւախոհութիւնը չքաւէարկուի։

ՃԷՆՈՎԱ,—Պէլճիոյ թագաւորը կէս օրէ վերջ մեկնեցաւ։

ԲՈՒԻԶ,—Մերակուտին դեր-նախագահը պատերազմական նախարարին յանձնեց պաշտօնաթղթեր, որ կը յայտնեն աքսորուած մտնիչ Տրէյֆիւսին անմեղութիւնը։

—Բարիզի դրամատէրները կը մերժեն Սերպիոյ նոր փոխառութիւնը կնքել. եթէ այս մերժումը շարունակէ, նախարարական տաղնապ մը հաւանական է Սերպիոյ մէջ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Ալէքսանդր թագաւոր, Միլան թագաւորին ընկերակցութեամբ Նիշ գնաց քանի մը օր անցընելու համար։

ՆԱԲՈԼԻ.—Սիամի թագաւորը իր որդւոց ընկերակցութեամբ այս առաւօտ Նարոլիէն մեկնեցաւ ուղղակի Ալեքսանդրիա երթալու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Հաւանայէն կը հեռագրեն թէ Պանքօ մարաջախտ Բուպայ Ներուն յայտարարութիւն մը ուղղելով, կըսէ թէ պաշտօն ունի բարենորոգումներ շնորհել և ինքնօրէն վարչութիւն մը տալ, հաստատելով Սպանիոյ գերիշխանութիւնը և հաւատի վեհանձնութեան և մառայման քաղաքականութեան մը։ Պիտի պաշտպանէ ամեն անոնք որ օրինաց կը հնազանդին, բայց զինուց բոլոր խստութիւնը պիտի գործածէ ապերախտներուն և յամառներուն համար, որ կուզեն յաւերժական պատերազմի մը սոսկալի գործերը շարունակել։

—Լիպերալ կըսէ թէ Պանքօ մարաջախտ կառավարութեան հեռագրած է թէ Բուպայի խաղաղեցումը իրեն համար անկարելի հերեւիր։

ՊԷՐԼԻՆ.—Այլենպուրկի կայսրանին մէջ վայրաչարժ մը ուղեւորներու կառամարի մը կողին զարնուելով, 28 հոգի վիրաւորուեցան, որոնց չորսը ծանրապէս։

ՀՌՈՄ.—Սրճաքեա կըսէ թէ Ֆրանսուա-Ժոզէֆի կայսրը դիտաւորութիւն ունի Ումպերթօ թագաւորին այցելելու 1898ի առաջին ամիսներուն, բայց այցելութիւնը Տուրինոյի մէջ տեղի պիտի ունենայ։ Միւս կողմէ կը հաստատուի թէ Իտալիոյ թագաւորը Հռոմի մէջ միայն կը հաւանի ընդունիլ կայսրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ Պատրիարքարան իջներով ընթացիկ գործերով զբաղեցաւ և երեկոյին Պէշիկթաշ երթալ գնաց։

Նորն Սրբազնութիւն այս առաւօտ Պէշիկթաշ Բարձր. Ցարութիւն փաշայի այցելութիւն մը տալէ ետքը պիտի երթայ Պատրիարքարան։

Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեան որ առժամապէս Ազգ. Պատրիարքարան կը մնար, հիւանդացած ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հայրը իւր այցելութեամբը մխիթարեց զինքը։

Նորին Սրբազնութիւն անօրինեց որ Ներսէս Վ. հիւրաբար Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցին մնայ մինչեւ ցրժշկութիւն։

Երուսաղեմայ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Երէցեան, ընկերակցութեամբ Ազգ. Պատրիարքարանի դիւանապետ Բարթող էֆէնտի Թէլեանի Ս. Յակոբայ մանկանոցը գնաց ընտրելու համար Պէրպէրեան վարժարան զրկուելիք երկու անոք մանուկները։

Տնտես. Խորհուրդը, Մայր եկեղեցւոյ վիճակին, անոր տոկոսաւոր և անտոկոս պարտուց և կալակներու մասին ինչ ինչ առաջարկութիւններ ըրած է Խառն ժողովոյ։

Ազգ. Հիւանդանոցի առժամեայ տնօրէն, Գարեգին էֆ. Մերկէրեան երէկ Ս. Պատրիարք Հօր դրութիւն մը ներկայացուց որուն մէջ կը յայտնէ թէ Բէ-դէնդէռի մէջ իր մասին երեւցած գրութիւնները անհիմն էին, թէ Հիւանդանոցին հոգաբարձութիւնը հրաժարելով հանդերձ երեսի վրայ չէ ձգած բոլորովին այդ հաստատութեան գործերը և թէ ինք կը շարունակէ ամենայն խղճմտութեամբ և կանոնաւորութեամբ վարել իրեն յանձնուած պաշտօնը։ Մերկէրեան էֆ. կը խնդրէ նաեւ որ, Ն. Սրբազնութիւնը մասնաւոր քննիչներ զրկելով Հիւանդանոց վերահասու ըլլայ իսղութեան։

Կարօտելոց և անոք մանկանց խնամակալութիւնը ի նիստ հրաւիրուած է յառաջիկայ ուրբաթ ժամը 5ին Ղալաթիոյ խորհրդարանը։

Վանայ նորընտիր առաջն. տեղապահ Ազգատեան Սահակն վարդապետի պաշտօնին վերաբերեալ հրամանագիրն Բ. Դռնէն յանձնուած ըլլալով Ազգ. Պատրիարքարանի, Ս. Պատրիարք հօր կոնդակին հետ զրկուեցաւ իրեն։

Արաբկիրի Առաջն. տեղապահ Տէր Մուշեղ Ծ. Վ. հոկտ. 11ին շաբաթ օրը Եւդոկիա հասեր, մեծ ընդունելութիւն դարը է, և հետեւեալ օրը եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ մատուցանելով աղդու քարոզ մը խօսեր է։

Ճանիկի Առաջն. տեղապահ Տէր Բարկէն Ծ. Վ. գրութիւն մը ուղղելով Ս. Պատրիարք հօր յայտնած է տեղւոյն Ազգ. ժողովոյ ընտրութեան ձեռնարկած լինելը։

Խրթագրութեանս ուղղեալ նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ Օրթաքէօյի Ազգ. Ս. Թարգմանչաց վարժարանի բազմամեայ ուսուցիչ Թահսաճեան Խաչիկ էֆ. որ չնչին ամսականով մը կը պաշտօնավարէր դպրոցին մէջ, այս օրերս արձակուեր է այդ դպրոցէն։ Կազմական կանոնագիրը կը տրամադրէ թէ, դպրոցական խնամակալ մարմինք չեն կարող հրաժարեցնել ուսուցիչ մը առանց անոր հրաժարեցուցման պէտքն հաստատելու առաջի Ուսումն. Խորհրդոյ։

Արդ կը փափաքինք գիտնալ թէ, սոյն պարագային մէջ, կանոնին այդ տրամադրութիւնը ի գործ դրուա՞ծ է թէ ոչ։

Կը տեղեկանանք թէ՝ արդի Ուսումն. Խորհուրդը իւր տասնամեայ պաշտօնավարութեան միջոցին մէջ զբաղած է ընդ ամենն (407) խնդիրներով, որոց 369ը տնօրինութիւն ստացած և 38 խնդիրք կը սպասեն խնդրոց կարգին մէջ։ Սոյն խնդրոց 198ը դաւառական են և 171ը տեղական։

Բանկալթի Ս. Յակոբայ Ազգ. Անկեանց-Հիւանդանոցի հետզհետէ աճող կարօտութեան հանդէպ, և նոյն հաստատութեան հասոյթն աւելցնելու փափաքով, հոգաբարձութիւնը զանազան մարդոցներու դիմած է որոց մէջ է նաեւ Անկեանոցի կնիքը կրող պիտակով թիթեղեայ մասնաւոր պո-ֆերու- ՏԷԼ ԹԷԹՈ-ԱԴ ասրճի վաճառումը։

Սուրճն ընդհանուր գործածութեան պատճառաւ ամեն տեսակ խարդախութեանց առարկայ եղած է, ուստի Հոգաբարձութիւնն «գտակար գործ մը ընել կը կարծէ ընծայելով արդդ հասարակութեան սուրճն առանց խառնուրդի տուփի մէջ ճիշտ կշռով, չափաւոր գնով և Բիւրի լաւագոյն տեսակէն։ Անկեանոցիս Հոգաբարձութիւնը կը դիմէ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց արդդ հասարակութեան գթասէր զգացմանց, աղաչելով որ հանին մասնակցիլ ձեռնարկին այս բարեգործական հաստատութեան, ուր պատրաստուած կը խնամուին տնանդ, տղայք, կարօտեալք։ Մասնաձիւղ հաստատել փափաքող խանութպանք պարտին դիմել գլխաւոր վաճառանոցն, Ղալաթիա, Եէնի Ճամի հատակի, Զինդիրլի խանի կից թիւ 70 մթերանոցն։ 125 կրամ զատ սուրճ պարունակող տուփին գինն է 1¾ դահեկան, իսկ 250 կրամ պարունակողինն 3½ դահեկան։ Փափաքողք կրնան դնել սոյն սուրճն նշանակեալ խանութներէ, ինչպէս նաեւ զանազան մանրավաճառներէ և ծխավաճառներէ։

Բանկալթի. (Կնէ.)

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

1898

ԹՈՒՄԱԿԱՆԻ ՖՐԻՍՏՈՍԻ

Գին 60 փարա

Փոքր գիրքով ընտիր թուղթի վրայ, մաքուր տպագրութեամբ և հաստատուն կազմով կը պարունակէ՝ բացի տոմարական գիտելիքներէ, Հայոց և Հռովմէական Հայոց առօրեայ լիշատակութիւններն ամբողջ, Ցունաց և Լատինացւոց գլխաւոր տօներն և Տաճկոց ու Հրէից նշանաւոր օրերն ու պայրամներբ։ Ունի նաեւ ընդարձակ յաւելուած մը հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Օտմ. Կայսրութիւն.— Հոգեւոր իշխանութիւնք.— Ժամանակագրական, Առողջապահական, Մանկատածական, Մանկավարժական, Պատմական, Բանաստեղծական հատուածներ, Ընտիր ասացուածներ և օգտակար գիտելիքներ։

Հասոյթը հատկացեալ է Պրուսայի Արեւելեան Որբանոցին, ուր պատսպարուողներու թիւը հասած է 160ի։

Կեդրոնատեղին է Պ. Պալենց գրատունը, Զաքմաքճըլար թիւ 20։

Մեծաքանակ գնողներու զոհացուցիչ զեղչ։ 207 13—15

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Հելլէն պատուիրակները իրենց կառավարութենէն նոր հրահանգներ ստացած չըլլալով երէքշաբթի օր Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ գումարում չունեցան։ Աթէնքէն առնուած հեռագրական լուրերու համաձայն շաբաթ օր նախարարական ժողովը Հելլէն պատուիրակներու կողմէ խնդրուած հրահանգները բանակցութեան նիւթ բրաւ։

Կըսուի թէ Յունաստանի դահլիճը խնդրուած հրահանգներուն մասին մեծ տարբերութեանց դեկուցումներ պիտի ընէ։

Զարս օրէ ի վեր բանակցութեանց առարկայ եղած էր պատերազմին պատճառաւ օսմանեան հպատակներուն կրած վնասները երաշխաւորելու խնդիրը, բայց պատուիրակները տակաւին այս մասին հրահանգ ստացած չըլլալով, խնդիրը առկախ մնաց։ Կը յուսացուի թէ մէկ երկու օրէն վերջնական որոշում մը տրուի այս մասին, որով պիտի ապահովուին օսմ. հպատակներուն բոլոր իրաւունքները։

Աթէնք 1 Նոյեմբեր.—Բագմաթիւ թեսալացի գաղթականներ իրենց երկիրները վերադարձան։

Աթէնք 2.—Կառավարութիւնը կը պատրաստուի բանակցութեանց մտնել երկու հարիւր միլիոն ոսկիի փոխառութեան մը համար, որուն կէսը պիտի յատկանայ պատերազմական տուգանքին և միւս կէսը կառավարութեան զանազան պէտքերուն։

—Հելլէն պատուիրակ իշխան Մավրոգօրատաթօ Օսմ. կառավարութեան Արտաքին գործոց նախարարին գիմելով, խնդրած է որ Աթէնքի դահլիճին զրկուած հեռագիրներէն առժամապէս դրամ չառնուի. թէպիպ փաշա հրամայած է՝ ոչ միայն Պոլսոյ պատուիրակներուն այլ սահմանագլխի և Թեսալիոյ բոլոր պատուիրակներուն կողմէ քաշուած հեռագիրներէն առայժմ վարձ չըստանալ և այս տեսակ հեռագիրներու համար ընթացիկ հաշիւ մը բանալ։

—Գէնդարմ Վասոսը զորավար անուանող հրովարտակը Թագաւորին հաւանութեան ենթարկուեցաւ։ Իր անուանումէն յետոյ, գէնդարմը գահաժառանգ իշխանին պալատական մարաջախտը պիտի ըլլայ գէնդարմ Սապունճաքիի տեղ։ Կը հաւատան թէ Խորհրդարանը նոյեմբերի առաջին կիսուն պիտի հրաւիրուի իր սովորական նիստերը գումարել։ Նախարարական շրջանակին մէջ կը հաւատան թէ կառավարութիւնը պիտի յայտարարէ որ Նախագահին ընտրութիւնը վստահութեան խնդիր մը չպիտի ընէ։ Եկմտական գոնթռոլին յանձնաժողովը ամէն օր նիստ կուննայ։

—Կրետէի անգլիացի բոլոր թնդանօթաձիգ զօրքերը և Սկոտայի լեռնականներուն մէկ մասը Գանտիէն ճամբայ ելան դէպի Մալթա։

—Յունաստանէն կիմացնեն թէ երկրին շատ կոզմերը սկսած է ձիւն տեղալ. նոյն իսկ Գարբէնիսի մէջ մարդ մը ցուրտէն սառած է։

—Երրորդ ծովակալ Քանարիս ծովային նախարարութեան դիմելով, խնդրած է հանկստեան կոչուիլ։ Նախարարութիւնը ընդունած է անոր այս խնդիրքը և այս առթիւ աստիճանի բարձրացում տուած է, դեր-ծովակալ անուանելով զայն։

—Նէֆօլա Ա. ռուսական գրահաւորը մօտերս Պիրէան կը սպասուի։

—Սամոսցի խումբ մը կամաւորներ Յունաստանէն կղզին վերադարձան. կղզիին իշխանութիւնը գրաւեց նաւը։

—Աթէնքէն կը գրեն. Երեսփոխանական ժողովը նոյեմբերի սկիզբը պիտի հրաւիրուի նիստ ընել և նոյեմբեր ու դեկտեմբեր ամիսներուն ծախքերու պիւտճէն վաւերացնել. «ուրկէ յետոյ պիտի դադրեցընէ իր նիստերը մինչեւ ելմտական գոնթռոլին կանոնագրին կազմութիւնը։

—Յոյն կառավարութիւնը, նամանաւանդ Ելեւմտից Նախարար Մ. Սթրէյթ, ելմտական գոնթռոլի յանձնաժողովին անդամներուն հետ ամէն օր բանակցութիւններ կատարելով այդ յանձնաժողովին գործել ուզածին համար ծրագիր մը կը պատրաստէ։

—Հոկտ. 12ին, կիրակի գիշեր Վոլոի Սթէնքի պանդոխ մասնաճիւղին մէջ զոռզիր մտնելով դրամարկղը կոտրած, բայց առանց բան մը կարենալ առնելու, ձգած փախած են։

—Կ. Պոլսէն կը գրեն թէ Յունաստանէն 10,000 կրա հրացան կրետէ

ղրկուած ըլլալու տարաձայնութիւնը անհիմն է։ Իրողութիւնը սա է թէ Հանեպի Կպիտկոսին ազգարարութեան վրայ Ամոլէթթի զօրավարը բռնել տուաւ Կուրճի ընկերութեան մէկ նաւը, որուն մէջ 8 հրացան և 3 ատրճանակ կային միայն։

—Հանիպէն կը հեռագրեն թէ ապստամբները Ֆրանսացի զինուոր մը առեւանգեցին որ զինուորական չզթայէն անդին անցած էր։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Պետական Դանձին փաստաբաններէն Մանսուր պէյի Իւլսի Ա. աստիճան տրուեցաւ։

Մուսուլի Շէհրբազար գաւառակին գայմագամ Մէհմէտ Էֆ. Սալիհէի և Հայտար Բաշայի Նաւամատոյցին անցագրի պաշտօնեայ Ալի Էֆ.ի Բաղիսի աստիճան տրուեցաւ։

Աբուելեան երկաթուղիներու Պոլսոյ փաստաբան Եագուպ Էֆ.ի Սալիհէի աստիճան տրուեցաւ։

Բ. Դրան խորհրդականութեան սենեկին օգնական անուանուեցաւ Մազլում Համիա պէյ։

Մանասթիրի Կրամրշ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բում Դալէի նախորդ գայմագամ Իզզէթ պէյ։

Պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտխան և պուլկարական գործակատար Մ. Մարքօֆ նախընթաց օր Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Այսօր կառավարական բոլոր պաշտօնեաները մէյմէկ ամսական պիտի ստանան Մալիյէի գանձէն։

—Թղթատարական և հեռագրական տեսչութիւնը որոշեց որ այսուհետեւ Բէնաիքէն, Գարթալէն և Մալթէբէէն եկող և հոսկէ ազգ գիրերը զրկուող հեռագիրներուն բան բառին հարիւր բարա առնուի. ինչպէս կըլլայ Վիեննի Վոսվորի և Կղզիներուն համար։

—Պերլինի կուսակային նախագահութեամբ և իրամ ու քրիստոնեայ երեւելիներէ բաղկացած յանձնախումբ մը երեկոյթ մը պիտի տայ և այս առթիւ գոյացած հասոյթը Երուսղի Բարեգործական Շուկային պիտի զրկուի։

—Էտիրնէի և Սիլանիկի կուսակալութեանց քաղաքային քննիչ Համմի պէյ Գրրճա Ալիի մէջ քննական պտոյտ մը կատարելէ յետոյ Էտիրնէ վերադարձած է։

—Իտալական Աբդիկոյ պահականաւը երեքշաբթի օր Վերին Վոսվորէն իջնալով Սալը բաղարի առջեւ խարսխեց։

—Դիհրանի օսմ. նախորդ դեսպան Միւնիֆ փաշա երեքշաբթի օր Բ. Դուռը գնաց և տեսնուեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Արմենթրոնկ գործարանին Պոլսոյ տնօրէնը և իտալական ու գերմանական նաւարաններու փոխանորդները նախընթաց օր դարձեալ այցելեցին օսմ. մարտանաւերը։

—Երեքշաբթի օր Նիկոլա Զարին գահակալութեան տարեդարձը ըլլալով, Պոլսոյ նաւահանգիստը գտնուող բոլոր նաւերը դրօշակներով զարդարուած են։

—Երէկուան արեւելեան ճեպընթացը Զապատքաի մէջ (Հունգարիա) ապրանք բեռցած կառախումբի զսրնուած ըլլալով 18 ժամ ուշ հասաւ Պոլիս։

—Աւստրիական դեսպան Մ. Ֆոն Բաւիչէի որդին Պաւոն Ֆրանց ֆոն Բալիչէ, որ Վիեննա կը գտնուէր, երեքշաբթի օր պայմանագրական կառախումբով Պոլիս հասաւ։

—Ութը հազար ապաքինած զինուոր Պոլիս կը սպասուին մօտերս, որոնց նոր հանդերձներ պիտի բաշխուի և իրենց երկիրները պիտի դրկուին։

—Իզմիր-Կասապա երկաթուղիին ընկերութեան անդամ Մ. Թոթառ նախընթաց օր Բարիզ ուղեւորեցաւ։

—Պերլինի զինուորական հրամանատար Ալի փաշա նախընթաց օր Պոլիս եկաւ։

—Իտալական դեսպան Մ. Բանսա վաղը հոս կը սպասուի։

—Կայս. Իրատէով, կարգադրութիւն մը պիտի ըլլայ Օսմ. Պանքային հետ, Պետական գանձին քանի մը հարիւր հազար ոսկիի կանխավճար մը տրուելու համար։

—Օսմ. Պանքային նորընտիր ընդհ. տնօրէն Սըր Հաւիլթըն Լ.ի Նոյ. 18/30ին Պոլիս կը սպասուի։

—Կիպրոսի կուսակալ Սըր Ուոլթըր Սէնտալի պիտի յաջորդէ Լարնակի կուսակալ Սըր Ֆրիմէն։

Զորս հարիւր կամաւոր Աթէնքէն կը զրկուին վերադարձած են։

—Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Սըր Էտկար Վինսընդի առողջութիւնը դոհացուցիչ է։

—Բարբերդի օսմ. զօրքերուն մավզերեան հրացան բաժնուեցաւ։

—Ղալաթիա, Գալաֆաթ Եէրի բնակող վաճառականներէն Եանքօ Էսիմօրոլօս պաշտօնապէս անանկ հրատարակուեցաւ։

—Դէէտի Լիսէնէի քննիչ Մ. Մառիուս Մառկու երեքշաբթի օր Օտէսայէն Պոլիս եկաւ։

—Պաղատի Օսմ. Պանքային ճիւղին տնօրէն Մ. Առիսթիա միւնայն պաշտօնով Ռուսճուգ փոխադրուած է։

—Սամսոնի նախկին իշխան, հանգուցեալ Ֆօյիատիս պէյ իր բոլոր հարստութիւնը կնոջը կտակած է։

—Մոնթէօ կըսէ թէ Բարձր. Խտիվը հաւանած է Մուհամմէտ Ալի պէյի ամուսնութեան հրատարարդ, գեղանի և հարուստ ժիրիկուհիի մը հետ։

Ալի պէյ սակայն Խտիվին մոր հաւանութիւնը չէ ստացած տակաւին այս ամուսնութեան համար։

—Կայս. Իրատէ մը կը հրամայէ ոստիկանութեան նախարարութեան, ոստիկանութեան 500 գործակալներ ուսուցնել։ Ընտրութիւնները կատարելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է։

—Ցանական Բանթալէօն ընկերութեան Զոֆնա-ա շոգենաւը հոկտ. 27ին 200 հելլէն հպատակ հանեց Սէլանիկ։

—Թաքֆի Ռատսոմ հանած 1435 զինուորները Էտիրնէ զրկուեցան։

—Եւրոպայի մէջ թուզին գինը նորէն բարձրացած է։ Իզմիրի հրապարակը մեծաքանակ վաճառումներ կընէ թուզի։

—Երեքշաբթի գիշեր, Ղալաթիոյ խանութներէն մին զոդեր մտան։ Անոնցմէ երկուքը դուրս կեցած կը հսկէին, մինչեւ երեքը կաշխատէին կոտրել դրամարկղը։ Խանութին տէրը և սպասաւորները, որ պառկած էին, զոդերուն հանած աղմուկը լսելով. վար իջան։ Գողերը երկու անգամ ատրճանակ պարպեցին վարպետին վրայ, որ բարեբաղդաբար վրիպեցաւ, բայց յետոյ գանակի հարուածով վիրաւորեցին զայն կռնակէն։ Այդ միջոցին ոստիկանները վրայ հասան, բայց շարագործները յաջողեցան փախչիլ։ գանակ, բանալի և լապտեր հոն ձգելով։ Ոստիկանները ձերբակալեցին խանութին տէրն ու սպասաւորները։

—Առջի գիշեր, Բերա Շիտակ ճամբան, հնութեանց վաճառական Խաք Մօիզի խանութին սէջ հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Մէկ քանի գորգ միայն այրեցան և հրդեհը անմիջապէս խափանուեցաւ։

Իգդամիր մէջ կը գարդանք.

Տէյլի Մէյլ Պոլսէն առած հեռագրի մը առթիւ կըսէ. «Հայոց Պատրիարքարանին կրօն. ժողովը կայս. կառավարութեան մօտենալու և անոր նկատմամբ իր հաւատարմութիւնն աւելցնելու նոր ջանքեր կընէ։ Հայերը հասկցան վերջապէս թէ օտարներու թելադրութիւններով չեն կըրնար իրականացած տեսնել իրենց բաղձանքները։ Ու կաւելցնէ թէ Հայերը Անատոլուի մէջ կարեկցութեան ալիքներ կացութեան մը մատնուած, ապագայ շարիքներու վախով կը տագնապին։»

Իգդամիր կաւելցնէ իր կողմէն. «Օտարներու զրգռմամբ յառաջ եկած փորձանքները չուրացուիր թէ դաս մը պիտի ըլլան Հայերուն համար։ «Երկու անգամ հրկու չորս կընէ» պէս յայտնի էր թէ իրենց այդ ընթացքէն այս հ տեւանքները յառաջ պիտի գային։

Կրօն. ժողովին կայս. կառավարութեան մերձենալու համար ըրած այս ջանքերը, ամենէն լաւ միջոցն է Հայերուն ինչպէս և ամեն ազգի համար։ Ամեն մարդ գիտէ թէ իրեն գործովը զբաղող ո և է անձ ամեն տեղ հանգիստ ու ապահով կըլլայ։ Ամեն ոք համոզուեցաւ թէ Հայկական խնդիրը մէկ քանի թելադրիչներու գործն էր միայն։ Հայերուն մեծ մասը, կամ աւելի ճիշդը ընդհ. Հայութիւնը չը զատուեցան հաւատարմութեան ճամբէն։

Միայն, Եւրոպայէն և ուրիշ տեղերէ եկողները թէ իրենց ելնսեցին և թէ կառավարութիւնը անհանգիստ ըրին։ Կայս. կառավարութեան ձեռք առած միջոցներուն չնորհիւ, կարելի չէ որ նոր խռովութեանց տեղի տրուի։

Հայերուն համար եթէ կայ փրկութեան ճամբայ մը, ան ալ սա է թէ պէտք չէ խաբուին իրենց առաջին դէմը ելլողէն և կրօնական ժողովին ձեռք առած միջոցներուն համակերպիլ. փոխանակ ասոր անոր թել դրութեանց ակնջ տալու։

Հայերը մեր և աշխատաւոր ցեղ մը կը կազմեն, և ինչպէս որ մինչեւ ցարդ այդ պատուաւոր փութաջանութեամբ յառաջդիմեցին, պէտք է որ առկէ ետքն ալ միեւնոյն ճամբէն ընթանան։ Եթէ այդ ճամբուն մէջ վրկութիւն չգտնեն, թող այն ատեն խօսին։ Այս կերպով կը դարմանուին կորուստները, վերջ տուելով չփոթութեանց, Հայերը այսուհետեւ կը վայելեն կայս. կառավարութեան շնորհքները ինչպէս կը վայելէին հարիւրաւոր տարիներէ ի վեր։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը ելնսէ սրտասանութեան և դէմքը կը տգեղցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սնդառութիւն, առանց սնդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնաբոյժ անձերու դիմել Տքթ. Պաոլի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կընայ տեղը դնել երերուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենադիպուկ ու ամենահատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն նրբին անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաոլի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը գարմանէ ժամը 9էն (Ք.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Վակտրան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 22 Հոկտ. 97 ժամ 11

Օսմ. Բանսիրիտ գոցուեցաւ զրբ.		23—36
Ըլժիի պարտաթուղթ	լիրա	13—
Բուսէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	110—
Օսմանիէ	»	392—
Բանիորիթէ	»	450—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	479—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—82
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—03

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Զրբ.	Բբ.
Մէճիտիէ	107—	32
Մէթալիք	98—	-
Մանր արծաթ	103—	
Անգլիական ոսկի	109—	36
Գաղղիական »	87—	10
Գրիվից	51—	08
Բուպլ Թղթադրամ	8 -	58

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ — ՍԷՅԼԱՆ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԵԱՆ

Կ. Պոլիս Ճէլալ պէյ խանի դրան կից, Թիւ 10,

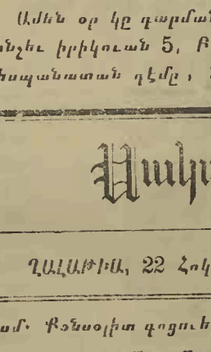

Ամենէն ընդարձակ Թէյի Վաճառատուն նն ի Կ. Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ. Տէրութեան ամէն կողմերը։ Գաւառայ ապպրանքները փութով և խնամով կ'գործադրուին։ Զինական, Հնդիկ, Ճավայի և Սէյլանի ընտրելագոյն Թէյը, ուղղակի բերուած, կը գտնուին հոն։ Թէյի նոր հունձքն սկսած է դալ։

Զէօ-շաղէ «այն վաճառանշէն կեղծերէն

Փնտռել Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԻՍԱԳՈՒԵԱՆ ստորագրութիւնը։ 10 - 60

ԾԵԾՈՒԱԾ ԶՈՒՏ ԽԱՀՈՒԷ

Թիմեղեայ տուփի մէջ. 250 կրմ. 3½ զրշ.
» » » 125 » 1¾ »

Ապէտպէնէրը Ֆ Մոռնաֆ

Ռիօլ առաջին տեսակէ սոյն խահվէն տուփերու մէջ գրուած կը ծախուի ի նը-պատ Ս. Յակոբեայ Հիւանդանոցին, ուրկէ զոյացած հասոյթով հարիւրաւոր աղքատներ և անոք մանուկներ պիտի խնամուին, հետեւաբար ամէն ոք այս խահվէէն գնելով, աժան և աղէկ տեսակ խահվէ առած ըլլալէ զատ, աղքատներուն և հիւանդանոցին օգնութիւն մըն ալ ըրած պիտի ըլլայ։

ԳԱՒԱԹ ՄԸ ԽԱՀՎԷՆ ԻՐ ՕԳՈՒՏԸ ՈՒՆԻ

Ապէտպէնէրը հոգեցէք

Կեդրոնատեղին է, Ղալաթիա, Եէնի ճամի ճատէէն, Զինճիրլի խանին կից, թիւ 70. ուր պէտք է դիմել, անկասկած ըլլալու համար։

Կը ծախուի նաեւ հետեւեալ խանութները և ուրիշ ծխավաճառներու և մանրավաճառներու քով։

Բերա, Շիտակ ճամբան 186 և 54 թիւ շաքարավաճառ Սարիմ աղայի խանութները։

Բանկալթի, մանրավաճառ Ահէմեան Գրիգոր աղայի խանութը։

Ցրթաքէօյ, Բէթէնեան Վիչէն աղայի խանութը։ 2—21

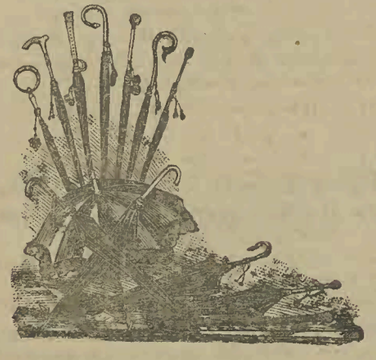

ԱՆՍՏԳԻՒՏ ԱՌԻԹ

10,000 ՀԱՎ. ԱՆՈՑՔ

ԱՐԱՆՑ, ԿՆՈՆՑ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՄԱՐ

30 0/0 աւելի ածան զներով։

Ուրիշ վաճառատանց մէջ ծախուածներէ։

Աւելի տոկուն եւ աւելի ճաշակաւոր։

Ի վաճառ հանուած են

Մ Ա Ս Ն Ա Ի Ո Ր

ՀՈՎԱՆՈՅԻ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

Ղ. ԷՖԹԻՄԻԱՏՈՒ

ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Պահէք Գարու Թիւ 1, Եորկիատի խանի տակ։

Ցիշեալ պատուաւոր վաճառատունը յանձնարարելի է իւր ապրանաց տոկունութեան, ածանութեան եւ ճաշակի կողմանէ։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

ՄԵԾԱՓԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՓԱՆԱԿ

Գիները վերջին ըլլալով նշանակուած. են ապրանաց վրայ։

Կը նորոգուին ճաճանապէս պատռած հագուստներ ճաշակաւոր եւ տոկուն կտաւներով։ 5—30

ԳՈՒԷՄ ՍԻՄՈՆ

ԲՈՒՏՈՒՐ ՏԸ ՌԻ ՍԻՄՈՆ

ՍԱՎՕՆ Ա ԼԱ ԳՈՒԷՄ ՍԻՄՈՆ

Ցանմնարարուած Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Պերլինի եւ նիւ Եորքի բժիշկներէն։

Ընդունուած ամենէն վայելչազարդ տիկիններէն՝ այս արտադրութիւնները, խիստ նուրբ եւ ընտիր ոճով, կը ճերմկցնեն դէմքին եւ ժեռքերուն վերնամաշկը, անմահ փափկութիւն մը կուտան մարմին եւ կը չնչեն ցուրտէն, արեւէն եւ ծովու օդէն մարմին վրայ զոյացած ամէն տեսակ ճեղքուածները։

ՍԻՄՈՆ 13, փողոց ԿՈՆԾ—ՊԱԹԸԼԻԷՆ ԲԱՐԻԶ. հարցնել դեղագործներուն, հոտավաճառներուն, շուկաները եւ ն. եւն։

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տոքթ. Նիքոլաթոս կը ծանուցանէ որ, ծննդական գործարաններու ընդհանուր հիւանդութիւնները և մանաւորաբար թէ հին և թէ նոր սկսած գաղդիական ախտն ու ջերմամիզութիւնը (պէլ սոդուգլուզը) 5 6 օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց բնաւ ցաւ զգացնելու. իր դարմանած հիւանդները այլեւս բնաւ ենթակայ չեն ըլլար որ միզանցքի նեղուածքի, ոչ բրօսթաթի և ոչ ալ ջերմամիզութեան. կաստածոզները կրնան բժշկուելէ վերջ վճարել այցագիները։

ԴԵՐՁԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ, ԵՒ Ա, ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Կ. Պոլիս Մահմուտ-փաշա Թարազտրարփողոցթիւ 98

Զմրան առթիւ յանձնարարութիւնք հասած լինելով. ընտիր բալթոցուներ. հարազատ Անգղ. շաբաթներ և առաջին կարգի չուխայ և գաշմիր տրամադրելի են մեծայարգ յաճախորդաց և հասարակութեան։

Ձեւաւոր հագուիլ ուզողները վստահաբար թող փութան սոյն վաճառատունը. ուր շատ գոհ և յաւէտ անբաժան պիտի մնան։

Գիներն ըստ արժանւոյն։ վաճառատանս նշանաբանն է մի՛շտ ուղղութիւն։

ՄԵԾ ԴՈՐԾԱՐԱՆ ԼՕԳՈՒՄԻ

Սարգիս Ալամեան

ԷՄԲԻ ԶԱՊԹԻԷԻ ԴԻՄԱՑ ԹԻՒ 57

Ուր կը շինուին ամեն տեսակ պատմի, ֆլոստրգլը, ֆլոնտրգլը, վանիլեալը և պարզ օգումներ։

Այս գործարանին լոգումները միշտ առաջին կարգի են։ Գիները չափաւոր դրսէն յանձնարարութիւններ ալ կընդունուին։

219 5—8

ՄԱՏԱՄ ԹԻՒՐԱՍԻ

ԲԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

ՎԿԱՅՈՒԱԾ ԴԱՅԵԿ

Ուր Փարիզի հիւանդանոցներուն մէջ երկար տարիներ դայեկութեան ճիւղին վրայ աշխատած է, ամենայն դիւրութեամբ կը կատարէ դայեկութեան արհեստը. առողջապահական օրէնքներով կը դպուչացնէ թէ մայրն և թէ տղեկը վտանգաւոր հիւանդութիւններու ենթարկուելէ։

Կիներու և օրիորդներու յատուկ ամէն կարգի հիւանդութիւնները մեծ յաջողութեամբ դարմանելով, շատ անգամ ամուլ կարծուած կիներուն մայր ըլլալու երջանկութիւնը կաւետէ. մասնագէտ է կիներու սովորական անկանոնութիւններն ու խիթերը բուժելու։

Հիւանդ կընդունի

Բշ. և Եշ. կէս օրէն վերջ, ժամը 6—9 Կ. Պոլիս, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբան, Թիւ 23 իր մասնաւոր բնակարանը։

Դշ. և Շբ. կէս օրէն վերջ ժամը 8—10 Գումգաբու սթասիոնին մօտ Զարիֆեան դեղարանը (չորեքշաբթի ձրի, դեղարանին մէջ)։

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆԸ (պէլսոզո-գլո-զո՝)

կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս բուժելու համար

Հիւանդութեան սկսած ատեն պէտք է անմիջապէս առնել Անթի պլէնէօ- (Anti) Blennorr) դեղահատներէն, որոնց անմիջական ազդեցութիւնը անհամար փորձերով հաստատուած է երեւելի բժիշկներու կողմէ։ Անթի-պլէնէօ-ը զուտ բուսեղէններէ բաղադրուած ըլլալով, ստամոքսը չը խանգարելէ զատ հիւանդին ոյժ ու կորով կուտայ և ամորձիներուն առողջութիւնը կապահովէ։ Անթի-պլէնէօ-ը օր ճամբորդութեան մէջ ալ դիւրաւ կը գործածուի— 1881ի Լոնտոնի ցուցահանդէսէն արքանէաց վկայականով գնահատուած է. մինակ կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Համիտիէ Թիւրպէսիին դէմ Պ. Ն. Քանչիւքի անգլիական եղարանը։ Թիւ 190

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՁԱՓՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆէնտի Նէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափս վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ շուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ դիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընթէր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլո-ր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 ղրշ.

540 17—100

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՈՓՈՒԼՈ ԵՂԲԱՐՑ ԸՄՊԵԼԵՍՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Մասնիգ-գիլ

Գալաթիա, ՄԱՍՄԱՆՆԷ ճասատէսի, թիւ 69

Այն գործարանը, բացուած 1878ին, կը ծախէ ամէն տեսակ մասնիգա և տիգ, զուտ խաղողէ չինուած։

Թրիանտաֆիլոփուլո եղբարց օղին, օժտուած հազուագիւտ յատկութեամբ ու ճաշակով, սիրաժակը կը բանայ, ջիղերուն ուժ. և մարին կորով կուտայ. Ներքաշական խմողներուն կը յանձնարարուի Թրիանտաֆիլոփուլո եղբարց օղին, որ կը ծախուի զոցուած և կնքուած չիներ վ։

Դիմել. Բերա Եանի, Հէյոչիա, Պիզանս, Կամպրինոս գարեջրատուները, Բաբատուրլո, Բաբաեանուրլո, Գրիգալէ, Գրիֆիգոս, Մարսիլիա և Տիմիթրաքօքուլոս Նպարեղէնի վաճառատունները։ Թարլա պաշի 65 և 170 թիւ ըմպելեաց մթերանոցները. Սիրքէճի Վասիլիատի և Զօզո գարեջրատունները, Պալըք բազար Ֆիլոքսոս Վիլիասի խանութները, Լիմոն իսկէլէսի Պէյիրիի մթերանոցը, Պէշիքթաշ Անէսթի, Պաղարի և Բանճուլոսի խանութները։

ՏՕԲԹ. ԶԻՔԱԼԱՍ.— Որ հինգ ամիսէ ի վեր Եւրոպայի մէջ բժշկական-գիտական պտոյտ մը կը կատարէր, գլխաւորաբար Լոնտոնի՝ Բարիզի, Պրիքսելի, Զուրիխի, Վիէննայի ու Եւրոպայի ուրիշ գլխաւոր քաղաքներու հիւանդանոցներն այցելէ վերջ, այս անգամ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Տօքթ. Զիքալաս, իր այս ուղեւորութեան մէջ Լոնտրայի և Պրիքսելի բժշկական առողջապահական համաժողովներն այցելած ու բժշկական խորհրդակցութեանց ներկայ գտնուած ըլլալով՝ համաժողովին ընդունուած օրէնքներու համեմատ նոյն ազգին մէջ մտնուած վերջահատակ զործիներու ճոխ մթերք մը բերած է իր հետ։

Հետեւած է ի Բարիզ հոչակաւոր բրոֆ. Կիւօ և Ալպարնի գործնական դասերուն և ուսումնասիրած է մասնաւորաբար կնաբարձոյժ բրոֆ. Բոգիի և Օպէի կիներու միջազգային հիւանդանոցին մէջ ի գործ դրած մեթոտները։

Վերոյիշեալ հիւանդութիւններուն վրայ մասնէն ուսումնասիրութիւններ կատարած է Լոնտոնի Սէնթ Բէթրօ հիւանդանոցին մէջ որուն անօրէնն է բրոֆ. Հարիս. յաջորդ բրոֆ. Թոմսընի։

Ասոնցմէ զատ այցելած է նաև Վիեննայի, Զուրիխերոյ և Պրիքսէլի երկու սեռէ հիւանդներու յատուկ հիւանդանոցները։ Կը գործածէ մասնաւորաբար հետեւեալ հիւանդութիւնները։

Երիկամո-ալիք հիւանդութիւնները.—Խիթաւաղ, քար, պալար, հիւծում, քաղցկեղ, արիւնհոսութիւն ևն. ևն. ըստ վերջին դրութեան, լուսցումով և ըստ Բրոֆ. Ալպարանի ասնպա ներմուծելով։

Մէզոնցէի հիւանդութիւնները կը գործածէ սնունդով և սիոնիսօֆէով։

Փամփուշտի հիւանդութիւնները, այսինքն աւազ, քար, հիւծում, այտուց, բանուէռ կը բուժէ նոր և փորձառական մեթոտներով։

Աիսքոպոնիւրիւնը կը կատարէ ոչնիսօֆէով, որուն տուած արդիւնքը անվրիպելի է։

Բրօնխիթի հիւանդութիւնները, այտուց, թանձրացում, հիւծումներ. անգլ. Բրոֆ. Հարիսոնի և դաղ. Բրոֆ. Պագէի մեթոտով կը բուժէ։

Մէզոնցէի նէգոսիֆէը, Տօքթ. Ալպարնի օրէնքով ելեքտրականութիւնով կը բուժէ անգամ մ'ալ չկրկնուելու պայմանով։

Զերմամիզոսիրիւնը որ միզանցքային հիւանդութիւններու մեծ մասին սկզբնապատճառն է, կը բժշկէ հիմնապէս և առանց ցաւ զգացնելու, նոր դրութեամբ և առանց ներսէն դեղ գործածելու։

Մասնաւորապէս Տօքթ. Զօքօլասի միջոցաւ քննուած գիտական մեթոտով — որ հռչակաւոր Տօքթ. Հալէի աջակցութեամբ նէյքր հիւանդանոցի միքրոսկոպական ճիւղին մէջ ի կիր արկուած է — հիւանդին մէզին վրայ միքրոսկոպական և մարմնագննական փորձ մը կատարէլէ անմիջապէս վերջ կը ձեռնարկէ բժշկելու։

Հինգշաբթի զերմամիզոսիրիւնը կը բուժէ այնպիսի մեթոտով մը, որ մայրաքաղաքիս համար անծանօթ է դեռ. այսինքն ի-բրիւրէսօֆով արագ հիմնապէս և ներսէն դեղ չը գործածելով։

Սէրմոհոսոսիրիւնն ևս այս մեթոտով կը բուժէ։

Անկրոսոսիրիւնը և ամլոսիրիւնը կը բուժուին դեռ առաջին անգամ ի կիր արկուած մեթոտով։

Փամփուշտի անդամալոսիրիւնը և գիշերները անկողնոյ մէջ միզելու հիւանդութիւնը կը բուժէ ելեկտրականութիւնով։

Կինէրոս հիւանդութիւնները և զլխաւորաբար այտուցը, արիւնհոսութիւնը ելեքտրականութեամբ կը բժշկէ։

Վիրահատական գործողութիւններ կը կատարէ երկու սեռի ծնողական գործարանների վրայ նորագոյն մեթոտով. հանեցական և անփոփոխման օրինօք։

Ամէն օր կը գտնուի Բերա, Թարլապաշի Հալկալի փողոց թիւ 25 դարմանատուն. հետեւալ ժամերը (Ը. Ե.)։

Կէս օրէն առաջ 7—10
» » վերջ 2— 4
» » » 6— 7

Կիրակի կէս օրէն առաջ 7—10։ Երեքշաբթի կէս օրէն վերջ ժամը 4—6 տիկիններուն համար ձրի։

Հինգշաբթի օրեր կէս օրէն վերջ ժամ 4—6 երիկ մարդոց ձրի։

Ամէն օր կէս օրէն առաջ ժամը 10—կէսօրէն վերջ ժամ 2 և ուրիշ պարապոյ ժամերուն մէջ հիւանդներ կը դարմանէ անանց տունն այցելելով։

Տօքթ. Զիքալաս ամէն կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը 2-5 պիտի ընդունի, բարեկամներ, ծանօթներ, հին յաճախորդներ, արհեստակիցներ և այլ Պ. Պ. այցելուներ, որոնք կը փափաքին ծանօթանալ իրեն հետ և ժամանցութիւն հաստատել։ Ակռից զատ սիրով պիտի սատարէ այն բարեգործական հաստատութիւններուն, որոնք կը փափաքին հիւանդանոց հաստատել ո՛և է տեղ մը։

17—100

ՄՈՍ

ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լէվանթօ-լի, Պօրտոյէ, Մէզէ-էրգանէ և Մէ- Ծովի ֆէզ- բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Գնսիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Նարոս	3000	Մէֆինքս	2000
Սամանլի	3000	Կասրընի	1500
Պարիսիս	2500	Սիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԷՅՕԼ և ԸՆԿ.
Ռէյիզոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31 Ճէյմս Մաքի Լիմիթիտ

ՍԻՏՆԵՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՆԴԼԻԱՆԱՆ Վ. Ա. ՃԱՐԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒՐՔՍԷՔ ՓԱԼՏԸՐԸՍ ՓԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զմեկիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօհն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կ պատրաստուին եւ հետեւեալ մեեանշանեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմեկիներու կեղծը կ տեսնեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմեկիներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօհն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծարէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընեն զմեկիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքայիր ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

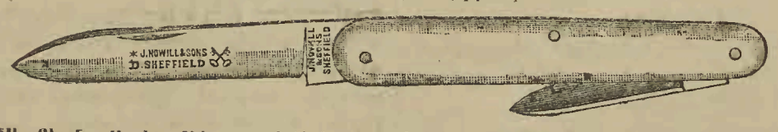

Միանեկ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլլեր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն Միլլերի դրամարկղներու տկտուութիւնը։

Միանեկ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վանուռատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ զգայներ, պատառամաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ սառ ծանր բլուրէ զգայներ, պատառամաղներ եւ այլն։ Նոյնպէս ջաղացի փոներ ու մուրներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրանցներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու ճանապարհային յատուկ կոնակներ, հոբիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

564

SOMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճաքուան երթեւեկութիւնք

Հ. 20 1 Օսէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին եւ միջօրէի։

Հ. 21 2 Ալեքսանդրիոյ սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով։

Դ. 22 3 Սուրհանդակ դէպի Փոր-Ալսիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Զաթում, ուրաւտանան ժամը 11ին։

Դշ. 22 3 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, սուրաւտանան ժամը 10ին։

Ե. 23 4 Օսէսայի սուրհանդակ ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ո. 24 5 Եղեսսանրիոյ Սուրհանդակ, հանՍուրիոյ նաւահանգիստները երեքշաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ՇՏԴ. — Հոկտ. 21 2, երեքշաբթի օրը գ. Զոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրոյի, Պէյրութ, Հայֆա և Թորթոսայ գացող շոգեմակներ։ 58

ՇԱՐԵՏ. ԼԷՕՂԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հէվբէօ-լի և Աբէ-Եալէյ ֆէզ- բանող շոգեմակներ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիրգոբիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ամմինան	10500	Էմիրշիրն	3500
Բէսղրիան	10500	Աբրամ.ան	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալմէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլմսկիան	8000	Ամէնիան	2500
Ձորմիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	370	Մինեօ	800
Վալմնիան	3700	Օրորդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղաթիոյ մաքսատունն հանելու համար ի բենց հրահանգը ղրկել շոգեմաին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Գալաթիա

CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որ ամէն երեք անգամ կը բանէն Լիվբէոլ և Աբէ-Եալէյ ֆէզ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոթիտ	4581
Եղրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Ոէրմիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազիաս	2393
Բավարիա	5387	Մարակոնա	2166
Սէֆայոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բարիրա	2144
Դիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Գալբրա	2143	Մորոքքո	1855
Բէտար	1876	Ռամբանիա	12950
Նէրվուրկ	1611	Լոնբանիա	12950
Խազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՅ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալի պէյտիս խան, թիւ 401
Գալաթիա 571

Աղասնոսէք Ն. Ս. ԽԻԹԻՐՃԵԱՆ

ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ և ՄԱՐՄԱՐԻՆԱՅԻ

Ն. ԲԱՖԻ ԵՒ ԸՆ.

Մարսիլիոյէ և Գանա-ի հիանանգիստներու գոլորշիներով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում նոյ. 8ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Լէվանթ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում նոյ. 8ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԼՕՌԻԼ
Մահմանէ փողոց թ. 10

575

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»ի (12)

ԹԱՒՈՒՆ ՎԻՇՏ ՄԸ

ՊԷՌՆԱՌ ՏԸՌՕՆ

Քէդ պատասխանեց միս Տիքէթի որ ներս մտաւ չափազանց կատաղած։

—Է՛ ուրեմն, միս Տիքէթ, ի՞նչ բան ի նեղացեր էք նորէն, հարցուց Քէդ։ Զարլի նոր ոճի՞ր մը գործեց դարձեալ այս առտու։

Միս Տիքէթ բարկութենէն և չապէն ուժասպառ, չէր կրնար անմիջապէս պատասխանել. չունչը-կտրած՝ սենեկին մէջ կեցած էր, երկու ձեռքերը կողերուն դրած։

—Այո, շատ սիրուն է ան... շատ սիրուն... գոչեց պառաւ օրիորդը, վերջապէս կարենալով չունչ առնել։

—Բանի մը օրէ ի վեր Տիրրիթօլը բոլորովին փոխուած է. բնաւ այս վիճակին մէջ չէի տեսած զայն։ Սանորեկներուն գալէն ի վեր, վարկեան մը հանգստութիւն չի կայ տան մէջ։ Վարը, խոհանոցին մէջ, կը կենայ սարսափելի խափշիկուհին, ածուխի պէս սեւ։ Վերը, միս Մաճճի անուն սա պզտիկ ճիւաղը կայ վարի, որ չարիք հասցնելէն զատ ուրիշ բան չգիտեր։ Պ. Զարլիէն հազար անգամ աւելի պահանջող է, իրաւ որ։ Եւ սա պառաւ կախարդը, որուն տեսքը միայն բաւական է, մարդուս արիւնը ցամքեցնելու, մէյ մըն ալ նայիս ինչոյք մը եղած ատեն մէջտեղ կելլայ և ուզածին չափ կը կենայ, իրաւ որ կարելի չէ հանդուրժել։ Հիմա ալ տիկինը հիւանդ պառկած է սենեկին մէջ, գալիթին մէջ տաղնապ մը անցուցնելէ յետոյ և միս Մառի ըսես, ան ալ իր ֆիզերը առած նստած է։ Ո՜հ, չափէն աւելի անտանելի է ասս, որոշած եմ ձգել փախչիլ։ այո, որոշած եմ։

—Լա՜ւ, կրնաք խօսիլ կոմսին։ Ո՞ւր է հիմա ան, ըսաւ Քէդ։

—Վերը իր աշխատանոցը, չեմ գիտեր ի՞նչ գրելու զբաղած է, պատասխանեց տնտեսուհին։

—Կը հաճի՞ք ըսել իրեն թէ կուզեմ վարկեան մը զինքը տեսնել, ըսաւ Քէդ ոտքի ելլալով։

—Ինչ «Շատ սիրուն է, շատ սիրուն» բառերը մրմռալով, միս Տիքէթ կատարեց իրեն եղած յանձնարարութիւնը և անմիջապէս։ Եկաւ իմացնելու թէ Կոմսը շատ երջանիկ կըլլայ ընդունելով միս Քէդը։

Միս Սիմոնէյ չատաղով վեր ելաւ սանդուղքն և զարկաւ աշխատանոցին դրան, զոր բացաւ Նոյն իսկ Կոմսը։

Տժգոյն էր ան և մտահոգ, միս Քէդ որ հիմա ամէն բան գիտէր. այդ արժանաւորութիւնը, անոր, կոմսուհիին մասին ունեցած անհանդստութեանը չվերադրեց։

—Է՛ ուրեմն, միս Սիմոնէյ, որո՞ւ կամ ի՞նչ բանի կը պարտիմ այս այցը, ըսաւ Կոմսը ամբոխ մը ցուցնելով անոր որ նստի։

Քէդ պատասխանեց անոր այս քաղաքավարական ձեւին պզտիկ խոնարհուժամբ մը, բայց չնստեցաւ։

—Եկայ ձեզի ըսելու թէ, մօրեղբայր, քիչ մը ատենի համար Տիրրիթօլէն պիտի մեկնիմ, ըսաւ Քէդ հանդարտօրէն։

—Ո՜հ, իրա՜ւ, ըսաւ Կոմսը զարմացած և հակասութեան մէջ մնալով։

—Այո՛, ըսաւ Քէդ, միւնոյն անտարբեր ձայնով. այսօր նամակ մը առի որ կիմացնէր թէ բարեկամուհիներէս մին հիւանդ ըլլալով կը փափագի տեսնել զիս։ Չեմ կրնար սերժել զայն, բայց հարկ դատեցի մեկնելէ առաջ իմացնել ձեզի։ Անուշապիկ ըսելիս։

Քէդ վեր վերցուց գլուխը սիգաբար Կոմսին պատասխանելն սպասելով։

—Միս Սիմոնէյ, իր անձին տերն է, ըսաւ Կոմսը թեթեւ խոնարհութեամբ մը, և հետեւաբար, կրնայ երթալ ուր որ ուզէ, բայց կը կարծէի թէ տան մէջ երկու հիւանդ...

—Տիկին Նէլսըն իրաւցիկն ու խափշիկ սպասուհին ունի որ կը խնամեն զինքը. գալով մօրաքրոջս, շատ գոհ պիտի ըլլայ իմ խնամքներուս տեղ Պէս լ'Օլիզիոն ընդունելով։ Հետեւաբար իմ ներկայութիւնս աւելի ուրիշ տեղ մը անհրաժեշտ է քան թէ հոս։ Թոյլ կուտա՞ք որ մեկնիմ, մօրեղբայր։

Երբ թոյլատուութիւն մը կուզէր մէկէն, Քէդ միշտ բարձր կը խօսէր։ Այս պահուն նէ չիփշիտակ կեցած էր, հարցուցէն Կոմսին պատասխանին սպասելով։

—Ո՜հ, անշուշտ, և անօգուտ էր այդ մասին ձանձրոյթ յանձն առնել։ Ամէն պարագայի մէջ մեկնեցէք։

Կոմսը սա բսելով ոտքի ելաւ, հասկընել ուզելով անոր թէ տեսակցութիւնը վերջացած էր։

Քէդ անոր քովէն անցաւ թեթեւութի բարեւելով զայն և ցրտօրէն սա բառերը արտասանեց.

—Շնորհակալ եմ մօրեղբայր։

Յետոյ արագաբար վար իջաւ սանդուղքն և քանի մը վարկեան յետոյ էի հեծնելով կը մեկնէր։

Միտքը գրած էր ամբողջ օրը բարեկամուհիի մը տունը անցունել և գիշեր ըլլալուն պէս ճամբայ ելլալ։ Հետեւաբար, երբ իրիկուան մութը կոխեց, նէ Ցախատանին դիմակը ուղղուեցաւ։

Ճամբան որ ցերեկն իսկ, խոտը էր ու ձանձրալի, ալ աւելի ձանձրալի եղաւ, լուսաւորուած, մինիոյն լուսնի մը պատ լուսով որ սատէպ կը քոզարկուէր ամպերու տակ։

Բայց Քէդ իր կեանքին մէջ վախ ըսուած բանը չէր ուսնցած և այս միջոցիս նէ ուրիշ բանի չէր մտածեր, բայց եթէ իր բարեկամուհին... խեղճ Ալիս Տէզմոնտին վրայ։

Իւրաքանչիւր վարկեան որ կը բաժնէր զինքը անկէ, դար մը կերեւէր իրեն և անպատում ուրախութիւն զգայ, երբ նշմարեց խաւարակուռ զանգուածը զրեակին, որ կը բարձրանար սեւ ու չարագուշակ առարկայի մը պէս ամայի գաշտին մէջտեղ։ Լոյսի ամենայեսին նշոյլ մ'ապամ չէր տեսնուեր հոն։ Ամէն ինչ մութ էր, խաղաղ ու լռին, գերեզմանոցի մը պէս։

(Շարունակելի)